WIKIPEDIA

Latin

Quest articol chì l'è scrivuu in lombard, grafia milanesa.

Latin (Lingua latina)	
Oltri denuminazziun:	
Parlaa a:	Imper Roman
Regjun:	Europa
Svilüp:	VIII secol p.S. - XI secolo d.S; la poeu dat vita ai lenguv rumanz
Classificazziun genética:	Indo-Europea Italich Lingov latin-falisch **Latin**
còdas da la lengua	
ISO 639-1	la
ISO 639-2	roa
SIL	ltn (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ltn)
videe anca: lengua	

Introduzion

El **latin** el nass comè lengoa de Roma e del Lazzi da l'ann 1000 prima de Nòster Signor.

El latin el s'è spantegaa, comè lengua de l'Imperi Roman, in tutta Europa. La maggior part di lengov de l'Europa del dì d'incoeu vegnen del latin (lengov latin moderni), o pur gh'hann squas tutt i paròll che vegnen del latin. El latin l'è semper staa la lengua de la coltura, e anmò adess l'è important comè lengua de la Gesa e de bona part di nòmm scentifigh.

El Latin (nòmm nativ: "Lingua Latina" o "Latine") l'eva ona lingoa indoeuropea del grupp itàlegh parlada in de la region del Lazzi e che poeu, quand i Roman gh'han conquistaa tutt el mond cognossuu, l'è diventada la lingoa ufficiala de l'Impee (*Imperium Populi Romani*). Del Latin hinn nassuu i lingov neolatìn, che hinn diffonduu in tutt el mond, de l'Euròpa a l'Amèrega del Sud. Sin al 1964 l'è staa la lingoa ufficiala anca de la Gesa Catòlega. Cont el Grech Antich l'è la lingoa che la gh'hà fondaa la civiltaa occidentala e l'è stada doperada da grand autor, comè Ciceron, Ceser, e Titi Livi.

I origin

Quand i Indoeuropee gh'hàn ciappaa possess de pradegamet tuta l'Euròpa, ona part de lor hinn andaa in de la penìsola taliana: chest grupp chì l'è ciamaa *Itàlegh*: i lor lengov eren l'Umber, el Sabin, el Sanìta, l'Osch, el Falìsch e anca el Latin, ciamaa inscì perchè el veniva parlaa in del Lazzi (*Latium*). I primm testimonianzi scrivuu de quella lingoa chì hinn i *Carmina*, cant religios per l'agricoltura e i cerimòni. Tra i citaa latin quella che la gh'hà avuu puu success l'è stada Ròma, che la gh'hà ciappaa prima tutt el Lazzi e poeu l'Itàlia. Peroo el Latin de sti temp chì l'eva nò el Latin studiaa a scoeula, ma vun pussee arcàegh. Quand infin i Roman gh'han conquistaa la Grèsa, gh'hànn ciappaa comè s'ciav on gran numer de Grech, e pur dij literaa e filòsof, che a Ròma gh'hànn portaa tuta la lor cultura, de la qual i Roman hinn staa colpii e afasinaa, anca se el gh'eva vargun comè el Caton che l'amava minga (lù el diseva che la cultura Grèga corumpeva i costùm Roman). Vun di chest literaa el ciamava Livi Andrònegh (*Livius Andronicus* in Latin e *Lívios Andrónikos* in Grech) e el gh'hà scrivuu la version latina de l'Odiséa, e la gh'hà ciamada "Odysia". De chì ghe hinn staa on gran numer de autor, che eren sostegnuu de la famija dij Scipion, che amaven l'art e la coltura. Tra chest scritor se recorden el Plaot (*Titus Maccius Plautus*; el scriveva dij comedi), el Nevi (*Nevius*; el gh'hà faa ona componimet sora i guèr punegh) ed el Ènni (*Ennius*; poetta èpegh).

El Paternoster

Pater noster, qui es in cælis,
sanctificetur nomen tuum,
adveniat regnum tuum,
fiat voluntas tua,
sicut in cælo et in terra
Panem nostrum cotidianum dona nos hodie
et demitte nobis debita nostra,
sicut et nos demittimus debitoribus nostris.
Et ne inducas nos in tentationem,
sed libera nos a malo, amen.

Utegnüü da "https://lmo.wikipedia.org/w/index.php?title=Latin&oldid=1003875"

Quela pagina chì l'è stada mudifegada l'ültima völta del 19 Giü 2020, a 14:23.

El test l'è dispunibil suta licenza Creative Commons Atribüzion-Divid a l'istessa manera; pölvess ch'i ghe sien anca di alter cundizión. Varda i cundizión d'usagg per i detali.